

Apvalyti lietuvių tautą nuo grybo

Prie lietuvių tautos kamieno jau iš seno yra prisiplakusių parazitų, kurie čiulpia lietuvių kraują, nekartą sudaro sąlygas būti apkrėstiems ir nepastebimai nuodija lietuvių tautos dvasią rasinio išsigimimo ir tragiško su tikrove nesuderinimo daigais. Tie prisimetėliai yra žydai, ekonominės siurbėlės, burliukai rusai, vagilavimo bei tamsumo lizdas, ir baudžiavinio palikimo ponija su jų varšuviniiais kolegėmis kolonistais bei atbėgėliais. Pastarieji — yra mūsų ekonominio gyvenimo stabdžiai, mūsų tautinės kultūros ignoruotojai, visokių diversijų rengėjai ir panikos bei neramumų šaltinis.

Visų šių grupių narių nėra daug, tačiau jos, būdamos mūsų tautinių pastangų mobilizacijos atvirkinė jėga, visais laikais kaišiojo baslius į mūsų ekonominio ir kultūrinio gyvenimo sritis. Jos prieš mus veikė ir veikia tai pavieniui, tai atskiromis sritimis pasiskirsčiusios, dažniausiai užmaskuotu būdu, slapta. Bet tos grupės nekarta yra metusios kaukę ir stojusios į atvirą opoziciją. Atsiminkime tik tų grupių veiklą 1918—1920 m. Nepriklausomybės kovų metu, prieš 1926 m. perversną, 1938 m. lenkų ultimatumo laiką. Viską vainikavo tų grupių antilietuviškoji veikla praėjusiais raudonuosius bolševikų okupacijos metais, kada tos trys grupės veikė sutartinai (plg. Vilniuje pastaruoju metu varytą sutartinę antilietuvišką akciją).

Žydų praeities ir dabarties „nuopelnai“ mūsų ekonominiam gyvenimui, mūsų tautinėms pastangoms, mūsų tautos moralei yra tokie žymūs, tokie akivaizdūs, kad vien to užtenka teisingo atlyginimo vardan išsiusti iš Lietuvos visus žydus į Birobidžaną (žydų autonominė sritis Mandžūrijoje, Sovietų Sąjungos ribose) arba suvaryti į liublinskiškąjį getto, kur šie patentuoti išnaudotojai valgytų savo kruvinu prakaitu užsirdbtą duoną.

Ligi bolševikiškosios okupacijos jie, valdydami prekybą, pramonės įmonių daugumą, būdami apkėmtų miestų centrus ir amatus, mūsų ekonominiams syvais pampo. Tačiau jų veikla pasiekė zenitą, kai bolševikai, suvalstybindami privatesnes įmones, žydus įjungė į valstybinį aparatą ir partnarių, komjaunuolių, komisarų, profsąjungų veikėjų bei artelių vadovų pavidalų juos padarė svarbiausiuoju viso režimo ramsčiu. Taip, jog mes, dabar vertindami mūsų tautos praeities metų griovybos darbą, esame priversti kalbėti ne apie internacionalinį komunizmą, bet apie žydišką rusiškąjį bolševizmą.

Todėl už pastangas lietuvių tautinę kultūrą niekinti, už iš pasaulį nudobtu partizanų kraują, už sušaudytuosius ir kalėjime kankintuosius, už tūkstančių deportuotojų nelaimės ir galvas Lietuvos žydai turi atsakyti. Negana juos eliminuoti iš valstybinio gyvenimo, bet kol bus galutinai išspręstas jų likimas, jie, kad velni nevalgytų mūsų krašto duonos, nieko nedelsiant turi būti suvaryti į darbo kuopas prie viešųjų darbų, kad bent dalimi prisidėtų prie atstatymo to, ka raudonieji jų dvasios tėvai jų pačių rankomis yra sunaikinę.

Panašiai spręstinas ir burliokų klausimas. Jie nėra mūsų krašto gyventojų organinė dalis, o kolonizacijos tikslais ištaisais kaimais mūsų tėvų prakaitu aplaistytoje žemėje įkurdinti buvę aršiausi carizmo siautėjimo metu lietuvių engėjai, rusai kolonistai. Jie yra tamsiausias mūsų kaimo gyventojų elementas. Iš jų daugiausia išėdavo įvairaus plauko nusikaltėlių, visokių rūšių diversantų. Paskutiniu metu jie šalia žydų buvo uoliausi rusiškojo bolševiz-

Vokiečių kariuomenė artinasi prie vadinamosios „Stalino linijos“

Fronto viduryje jau peržengta Berezinos upė. Prie Minsko apsupti sovietų daliniai pasidavė, prieš tai iššaudę politinius komisarus

VYRIAUSIOJI FIURERIO BŪSTINĖ. VII-4. ELTA. Vyriausioji kariuomenės vadovybė praneša: Nežiūrint blogų kelių, sovietų karinių pajėgų persekiojimas nesulaikomai vyksta visu frontu. Besitraukiantį priešą net ir toli užnugaryje puola mūsų oro pajėgos ir daro jam sunkių nuostolių. Fronto viduryje daugelyje vietų peržengta Berezinos upė. Nuo čia į šiaurę pasiekta latvių sovietų siena. Tarp vakar paimto grobio rasti generalinio štabo žemėlapiai, kurie dar kartą parodo, kad Sovietų Rusijos kariuomenė rengsi puolimui. Ši numatymą pulti įrodo dar ir tai, kad pastaruoju metu Sovietų Rusija prie mūsų sienų statė milžinišką skaičių aerodromų. Okupuojant sovietų kariuomenei Besarabiją, Lenkiją, Lietuvą, Latviją ir Estiją iš viso rasta 19 aerodromų, ir šis skaičius per trumpą laikotarpį išaugo iki 814 aerodromų. Įgalinti karininkai, tikrinami Sovietų Rusijos užimtus aerodromus, rado, kad birželio 22 d. žemėje sunaikintų lėktuvų skaičius yra 20—25% didesnis, negu pradžioje iš oro buvo galima nustatyti.

Kovoje prieš Didžiąją Britaniją vokiečių oro pajėgos prieš britų rytinių pakraščiu nuskandino du sargybinius laivus bendros 1.000 tonų talpos ir sužalojo vieną didelį prekybos laivą. Naktiniai lėktuvų puolimai buvo nukreipti prieš pietvakarių ir pietryčių Anglijos uostus. Anglų lėktuvams mėginant pulti, prie kanalo

pakraščio naikintuvai ir zenitinė artilerija vakar numušė 11 priešų lėktuvų. Pasigendama dviejų savo lėktuvų. Praėjusią naktį priešas įvairiose vakarų ir šiaurės vakarų Vokietijos vietose numetė sprogs-tamųjų ir padegamųjų bombų. Padaryti nedideli nuostoliai civiliniams gyventojams. Bremene padaryta nereikšmingų ūkinių nuostolių. Kilę gaisrai, pirmoje eilėje Dortmundu, buvo greitai užgesinti.

Kovose didele drąsa pasižymėjo vieno pėstininkų pulko vadas pulkininkas Hippias ir vieno artilerijos pulko vadas pulkininkas Welckeris, taip pat vyresnysis leitenantas Hackenschmittas, vyresnysis viršila Petermannas ir vieno dviratinių bataliono šaulys Ansinu. Oro kovose paskutinę dieną kapitonas Oesau pasiekė savyje 54-ji, o vyresnysis leitenantas Franziskatas — 21-ji laimėjimą ore.

Vyriausioji Fiurerio būstinė. Vyriausioji vokiečių kariuomenės vadovybė praneša, kad prie Minsko apsupti sovietų daliniai, po to kai jie iššaudė savo politinius komisarus, vakar pasidavė. Paimta į nelaisvę 20.000 vyrų.

BERLYNAS. VII-4. ELTA. Kaip DNB iš karinių sluoksnių patyrė, šios dienos vyriausiosios kariuomenės vadovybės pranešimai rodo, kad visame Rytų fronte be paliovos slenkama į priekį. Karo veiksmams Galicijoje, vengrų kariuomenei paėmus Karpatų perėjas, gavo naują pavidalą. Dešinių-

sis vengrų kariuomenės sparnas vakarinėje Galicijoje susijungė su vokiečių kariuomene. Nors visame fronte tebevyksta atkaklūs mūšiai, vis dėlto šios dienos sovietų informacijų biuro pranešimas yra tiek sąžiningas, kad praneša tas vietas, kurias iš tikrųjų vokiečių kariuomenės dalys yra pasiekusios. Dabar vokiečių žygiavimas įvairiose vietose jau beveik pasiekė, o kai kur ir peržengė tas fronto linijas, kurios buvo pasiektos 1918 m. vasario mėnesį. Ši linija ėjo nuo Cernovicų išilgai Pruto upės, senąja Austrovengrijos Rusijos siena, toliau, į rytus prie Kovelio ir į vakarus iki Pinsko, maždaug viduriu tarp Minsko ir Vilniaus iki Daugavpilio, o nuo čia pietiniu Dauguvos krantu į rytus nuo Rygos ir ligi Rygos įlankos. Užfrontėje atliekami valymo darbai užimtoje srityje ir išvalomos paskutinės užsilikusios sovietų kariuomenės dalys. Vokiečių oro pajėgos sudavė pirmąjį naikinamąjį smūgį sovietų oro pajėgoms ir sausumos kariuomenės organizavimui ir rėmė vokiečių veiksmus žemėje. Šalia besitraukiančių priešų dalių naikinimo, buvo puolamas geležinkelų tinklas. Sovietų geležinkelų tinklas yra gana retas ir dabar labai užsikimšęs.

Tuo būdu priešui labai sunku tvarkingai trauktis, taip pat atvežti kariuomenės atsargas.

Paėmus geriausius Baltijos jūros uostus Liepoją ir Rygą, suduoda-

mas didelis smūgis Baltijos jūros laivynui ir prieš susisiekimas yra dar daugiau apribojamas. Iš bendros padėties seka šitokios išvados: 1) Sovietų ofensyvos planas prieš Vidurio Europą yra visiems laikams sunaikintas. 2) Sovietų jėgų sudarytas netoli sienos galingas frontas yra pralaužtas ir sunaikintas. Pagrindinės dalys yra visiškai sunaikintos ir izoliuotos. 3) Sovietų kariuomenės, ginklų ir oro pajėgų atsparumas ligišiolinėse naikinamosiose kovose tiek susilpnintas, kad nuostolių nebegalima atgauti. 4) Bendras ligišiolinis sovietų frontas iš viso gali būti vertinamas, kaip atsitraukimas visu frontu.

Vokiečių ir sąjungininkų kariuomenės smarkiai puola ir šiuo metu artinasi prie vadinamosios „Stalino linijos“. „Stalino linija“ yra sovietų gynybos zona, kuri tęsiasi nuo Juodųjų jūrų senąja Sovietų Rusijos siena į rytus nuo Dniestro, iš ten išsilenkia į šiaurę prie Žitomiro ir pasiekia Dnieprą. Ji eina Dniepro aukštumi nuo Vitebsko iki Pskovo ir į rytus perkerta Peipaus ežerą ir Narvą iki Suomų įlankos. Užsienių žiniomis, čia per pastaruosius penkerius metus buvo pastatyta sustiprinimų sistema, kuri skirta apsigynimui. Tačiau galimas daiktas, kad statyba nėra užbaigta. Sovietų kariuomenė, šiaip ar taip, čia turės bandyti šią liniją išlaikyti, tačiau jų viltis vargiai galima kaip palankias vertinti.

Bėgdama raudonoji armija užkimšo visus kelius

Besitraukiančių kariuomenę be perstojo bombarduoja vokiečių kovos lėktuvai

ŽINIOS IŠ RYTŲ FRONTO

BERLYNAS. VII. 4. ELTA. Bolševikai traukiasi į rytus dviem, iš dalies trimis ir keturiomis voromis keliais greta kitos. Bėgančiąją kariuomenę puola vokiečių kovos lėktuvai ir daro jai milžiniškus nuostolius. Dėl vokiečių oro pajėgų ir kariuomenės puolimų bolševikų traukimosi keliai tarp Baltstogės ir Minsko liepos 3 d. buvo labai užsikimšę. Sovietams traukiamasi apskunkina tai, kad susisiekimo keliuose pilna sudaužytų autovežiminių ir kitų traukos priemonių.

BERLYNAS. VII. 4. ELTA. Kaip DNB iš kompetentingų šaltinių sužinojo, vokiečių kariuomenės apsuptos bolševikų dalys liepos 2 dieną prie Minsko darė silpnus mėginimus prasiveržti. Nuolatiniams vokiečių oro pajėgų bombardavimas vertė sovietų dalis, neįvykdžius puolimo, pasitraukti į mišką. Perbėgėlių skaičius kas-

dien auga. Liepos 3 dieną priešas šioje srityje nerodė mažiausio noro pulti. Mėginant prasiveržti, tikrai vienoje srityje buvo paimta 20.000 belaisvių.

BERLYNAS. VII. 4. ELTA. Vokiečių junginiai, kurie kovėsi Galicijoje su bolševikų ariergardu, toliau į rytus susidūrė su stipriomis sovietų jėgomis. Bolševikų mėginimas sustabdyti vokiečių kariuomenės dalis artilerijos ugnimi nepavyko. Iš trijų sovietų artilerijos pulkų vienas buvo visiškai sunaikintas, o kiti du turėjo didžiulius žmonių ir karo medžiagų nuostolius.

BERLYNAS. VII. 4. ELTA. DNB gautomis žiniomis, vengrų kariuomenės daliniai paėmė Karpatų kalnų virtinę ir liepos 3 d. palaužė atkaklų bolševikų spyrimą siaurose Karpatų perėjose. Vengrų karo aviacija remia sausumos kariuomenę, smarkiai puldama bolševikų voras.

BERLYNAS. VII-4. ELTA. Vo-

kiečių smingamieji lėktuvai sėkmingai prisidėjo prie atkaklių kautynių, įvykusių vokiečių tankų persikėlimo per Bereziną vietoje. Rusai, perkėlus pirmuosius vokiečių tankus į upės rytinį krantą, mėgino sulaukyti jų tolimesni žygiavimą, sukongcentruodami stambius savo tankų junginius. Netrukus po kautynių pradžios rytiniame upės krante atskrido vokiečių smingamieji bombonešiai ir padarė priešų tankų junginui didžiulius nuostolius. Tuo buvo paruoštas kelias tolimesniams vokiečių žygiavimui. Buvo užpulti taip pat tankų prikrauti traukiniai ir keltas jų smarkiai apgadinti. Traukinio garvežys buvo sprogdintas. Be to, plentuose buvo užpultas didelis kiekis automašinių ir sunaikinta keletas patrankų.

BERLYNAS. VII. 4. ELTA. Grupė vokiečių smingamųjų bombonešių liepos 3 dieną netoli Smolensko sunaikino vieną sovietų aerodromą. DNB patyrė šių

smulkmenų: Žemai skridamos atskiro lėktuvų grandys puolė aerodromą iš 40 metrų aukščio. Vokiečių lakūnai galėjo aiškiai matyti 60 monoplanų ir biplanų. Pragarišku tempu puolė vokiečių lėktuvai ir numetė savo bombas į ilgas „Rato“ ir „Martino“ tipų bombonešių eiles. Viena bomba pataikė į skysto kuro tanką, iš kurio išstūryško ir ora milžiniškas ugnies fontanas. Po to dar viena bombų serija buvo numesta į betoninius lėktuvams pakilti takus ir juos sudaužė.

BERLYNAS. VII. 4. ELTA. Vokiečių karinių oro pajėgų veikla ir liepos 3 dieną, kaip yra patyrė DNB iš kompetentingų šaltinių, visu savo svoriu buvo nukreipta prieš sovietų fronto kariuomenės dalinius, prieš prieš artileriją, tankus ir visus užfrontes kelius. Vokiečių laimėjimai buvo dideli. Priešai buvo padaryti vėl nepaprastai dideli nuostoliai. Pabaltijo kovos srityje vieni tik vokiečių kovos lėktuvai ir naikintuvai sunaikino 6 transporto traukinius ir 70 sunkvežiminių. Kitame fronto ruože buvo sunaikinti 34 šarvuočiai ir 50 sunkvežiminių; keli traukiniai tame fronto ruože buvo nuversti nuo bėgių. Daugelis geležinkelinių linijų buvo sprogdinta, geležinkelio stotys buvo sunaikintos. Sprogdinta daug tiltų ir išsklaidyti kariuomenės telkiniai. Pačioje šiaurėje prie Murmansko vienas traukinys buvo sunaikintas jam beinant; ten pat smingamieji kovos lėktuvai sunaikino priešų pozicijas. Buvo ir toliau vedama kova prieš dar išlikusias sovietų karines oro pajėgas. Ligi šiol gautomis žiniomis, per paskutines 24 valandas buvo sunaikinti 98 sovietų lėktuvai, 22 iš jų buvo sunaikinti aerodromuose ant žemės ir 76 lėktuvai — oro kautynėse.

mo tarnai ir lietuvių ūdikai. Kaip jie ištaisais kaimais buvo įkurdinti, taip dabar ištaisais kaimais turi perleisti žemes tiems, kurie nuo amžių jas dirbo, — iš jų išvarytiesiems lietuviams mažžemiams ir bežemiams.

Tolygios išeities tektų ieškoti likviduojant baudžiavinės ponijos liekanas ir sutvarkant per paskutiniuosius du dešimtmečius iš Lenkijos gilumos atkeltuosius kolonistus ir Lenkijos žlugimo metu mūsų krašte atsiradusius atbėgėlius. Retas buvusiuoju dvarininku ar smulkesnio kalibro šlėktų sugėbėjo įsijungti į mūsų krašto pastarųjų metų kultūrinio bei ekonominio gyvenimo ritmą. Jie nesugebėjo suprasti mūsų tautinių aspiracijų, nepajėgė susiartinti su mūsų tautine kultūra, savo

dvasia jie liko mums visai svetimi. O ekonomiškai daugumas buvo toli pralenkti ne vieno vidutinio ūkininko, nors valdė, palyginti, didelius, geriausios dvaro žemes centrus. Jų mums gaila, nes jų daugumas yra mūsų garbingosios praeities milžinų tiesioginiai palikuonys. Jų mums gaila ir kultūriškai, nes jie galėtų būti gerųjų aristokratinųjų ypatybių mūsų tautoje sklaidėjai. Bet jie jau seniai kultūriškai mūsų tautą išdavė, o dabar daugumas moralškai ir fiziškai yra degeneravę, todėl Naujoji Lietuva gali jų drąsiai atsižadėti.

Lenkų atbėgėlių ir paskutiniųjų dviejų dešimtmečių kolonistų klausimas yra visai aiškus, — turi būti išspręstas, kaip jį išspręsdė Didžiosios Vokietijos Fuehre-

ris Danzigo koridoriuje ir gretimose srityse: jie turi būti gražinti ten, iš kur yra atvykę.

Žydai, burliukai rusai, baudžiavinės ponijos likučiai ir lenkai kolonistai bei atbėgėliai yra mūsų tautos grybas, kurį reikia ko greičiausiai išpjauti. Jau užtenkama turėjome laiko įsitikinti jo stabdančiu ir mūsų tautos dvasią nuodijančiu veikimu. Dargiau tiesioginiu ar netiesioginiu būdu varomo griovybos darbo mes negalime leisti. Mums, įsijungiantiems į Naujosios Europos statybą, prieš akis stovi didžiuliai uždaviniai, reikalaujantys visų tautinių jėgų ko darniausio sutelkimo. Todėl vardan šviesios ateities tegyvuoja laisva lietuvių tauta, apvalyta nuo ją nuodijančio grybo!

Liepos pirmasis sekmadienis — kooperacijos diena

Liepos pirmasis sekmadienis — jau nuo seniau skirta diena kooperacijos sąjūdžio propagandai. Ta diena kasmet būdavo minima Lietuvoje; ji nebuvo paminėta tik pernai, socialistiniams engėjams okupavus mūsų laisvą kraštą. Dabar, vokiečių armijos išvaduoti, tą tradicinę dieną vėl galime laisvai pasidalyti kooperatinėmis mintimis.

Kooperacijos kelias pas mus niekada nebuvo lengvas, nes buvusi žydų rankose privati prekyba, daugiausia buvo smarkiausias kooperacijos priešas; juo labiau tas kelias pasidarė nepakeliamas sunkus bolševikiniam vadovams panaikinus ligšiolines kooperatinės institucijas ir jų vietoje suorganizavus naujas, kuriose visos svarbiausias vietas užėmė išimtinai žydai. Tuo ir prasidėjo lietuvių senų kooperatininkų terorizavimas, išstąs metų eilę kooperatyvuose dirbusių tarnautojų atleidimas, senųjų kooperatyvų vadovų ir narių engimas, išvežimas

ir tolimesias Rusijos sritis ir t. t. Žydų visuomenė, visais laikais buvusi piktą kooperacijos priešininkė, iš karto pasidarė visu šimtu procentų atsidavusi kooperacijos pionierė. Tai tikra gyvenimo ironija. O kokį neįsivaizduojamą chaosą žydiška tinkle sukėlė visoje kooperatinėje sistemoje. Juk stambiųjų ir turtingųjų kooperatyvų išdraskymas, žydų tarnybinio personalo ūkiniu gėrybių grobimas, prekių atleidimo lietuviams trukdymas, kooperatinio turto užslėpimas ir pervežimas pas žydus, apiplėšimas, išieškojimai ir kooperatyvų pastatų padėgimas buvo pasibaigę vis dažniau pasikartoję reiškiniai, nežiūrint Centrosojuzo deklaruotų kiekvienai nusikaltimų rūšiai didelių bausmių. Mes nesiruošiamės tos visuomenės dalies tuo tarpu teisti, nes naujai kuriama pasaulio istorija yra didžiausias teismas: mes tenorime čia pabrėžti, kad bolševizmas su visa žydų visuomene buvo jau suspėjęs lietuviš-

ką kooperaciją išversti iš pačių pagrindų ir grasino visiems tauriems kooperatininkams skaudžiu likimu.

Prisimindami iškeistus vargus ir džiaugdamiesi, kad kooperacijos vėliavos vėl laisvai plėvesuoja prie mūsų kooperatyvų ir imonių, ryžkimės naujomis jėgomis ir lietuvišku kooperatininkų atkaklumu atstatyti mūsų senąją organizaciją, telkime į kooperatyvus naujus narius, padėkime kuo galėdami savo kooperatinei šeimai, šiuo metu ypač saugokime kooperatyvų turtą nuo besibastančių plėšikiškų bolševikų karių ir žydų.

LIETŪKIS jau atstatytas ir dirba normaliai.

Sudarykime ryžtingas išlaisvinto krašto kooperatininkų gretas, kad jos galėtų kuo geriausiai patarnauti mums laisvę atnešusiems vokiečių kariams ir lietuviškajai visuomenei.

Stiprėkime ir stiprinkime. Vienas už visus, visi už vieną.

Taip stovyklavo „pionieriai“

Pionierių stovyklai Palangoje vadovavo vadinamieji komendantai, vadovai — komjaunuoliai. Prie jų buvo apskričių švietimo skyrių priskirti mokytojai, kurie, kaip vėliau pasirodė, buvo nereikalingi, nes su jais nei „komendantai“, nei vadovai nesiskaitė. Iš mokytojų, komendanto paklausti, išskyrus porą žydų, neatsirado nei komjaunuolių, nei partiečių, nei kandidatų. Mokytojas buvo nepatikimiausias asmuo stovykloje. Vienu net vaikų akivaizdoje suėmė ir išvežė. Mokytojui nebuvo leidžiama vienam pasilikti su vaikais. Stovyklos administravime buvo labai daug netvarkos. Vaikų laiškus tikrindavo vadovai, ir daugelis jų pateko ne į pašto dėžutę, o į komendanto krepšį. Dėvai siuntė telegramas, kviesdami vaikus kuo greičiausiai grįžti į namus, bet tos telegramos, išskyrus rusų tėvų, gulėjo pas komendantą, ir vaikų neišleido. Vaikai jaučėsi esą ne stovykloje, o kalė-

jime. Daugiau nieko jie nematė, kaip vadovų barnius ir rikiuotę. Todėl po poros trejeto dienų beveik visi vaikai, jei juos būtų išleido, su didžiausiu džiaugsmu būtų važiuavę namo. Nors stovykla vyko Palangoje, vienoje iš gražiausių Lietuvos vietų, bet į ją pakliuvęs lietuvis galėjo pasijusti esąs ne Palangoje, o Maskvoje, nes, be bolševikiškų dainų riksmo, daugiau nieko nebuvo galima išgirsti. Mat, stovykloje dominavo žydukai ir rusų vaikai.

Taip slinko liūdno „stovyklos“ dienos iki birželio 22 d.

Tą dieną, apie pusę keturių ryto, į Palangą pradėjo kristi pirmosios mūsų išlaisvintųjų vokiečių bombos.

Vadovai pamanė, kad tai tik manevrai, ir keikdami mokytojus „svolači učiteliai“, neleido jiems gelbėti vaikų. Įsitikinę kad čia jau ne manevrai, pasiėmė vaikus, jie nešė savo kailį, bėgdami su pakri-

kusia raudonąja armija. Mokytojai norėjo sulaikyti nors dalį vaikų, bet už tai jiems buvo grasiinama ginklu. Tačiau mokytojai, nenorėdami palikti vaikų nežinomam likimui, sekė visą laiką pasukę juos. Prie Latvijos sienos, pasirodžius pirmiesiems vokiečių žvalgams, visi „vadai“ dingo. Tik dabar vaikus ėmė globoti tikrieji jų bičiuliai — mokytojai. Pasirūpinę maisto, pailsėję, mokytojai su vaikais grįžo į Palangą. Keliaujant pajūriu, jais nuoširdžiai rūpinosi pajūrio sargai — žvejai ir ūkininkai.

Grįžus Palangon, vaikais pradėjo rūpintis Palangos TDA komitetas, ypač jo atstovas p. Moccus. Iš mokytojų buvo sudarytas štabas stovyklai likviduoti. Padėjo visi Palangoje esantieji mokytojai.

Dabar Tėvų ir Raudonojo Kryžiaus pastangomis vaikai sveiki gražinami tėvams.

KRONIKA

GRĮŽTA IŠ BUV. PIONIERIŲ STOVYKLŲ

Kaunas. VII. 4. ELTA. Lietuvos Raudonojo Kryžiaus iniciatyva liepos 3 d. iš Palangos buv. pionierių stovyklos atvežti į Kauną ir tėvams perduoti 424 ten stovyklavę vaikai. Palangos stovykloje dar liko apie 450 lietuvių tautybės vaikų. Jie yra rūpestingoje auklėtojų globoje, jiems teikiamas maistas ir kita reikalinga pagalba. Dėl ten esančių savo vaikų likimo tėvai gali būti ramūs.

Likusieji vaikai irgi bus netrukus atvežti, nors transportas vykdomas gana lėtai, nes Lietuvos Raudonasis Kryžius šiuo metu turi tik vieną autobusą. Rūpinamasi ir kitose vasarvietėse s'ovyklavusiais ir karo užkluptais vaikais.

NAKTINIAI UŽTEMDYMAI PRIVALOMI

Pas'ebėta, kad kai kurie privatūs asmenys, įstaigos bei įmonės, neįtikėdami įsakymo, nevykdo pilno šviesos užtemdymo. Šviesos užtemdymo vykdomas bus kontroliuojamas ir kaltininkai bus griežčiausiai baudžiami.

PANAIKINTI ŠVIETIMO SKYRIAI

Kaunas. VII. 4. ELTA. Nuo liepos 1 d. panaikinti visi Lietuvos miestų ir apskričių savivaldybių (buv. vykdomųjų komitetų) švietimo skyriai. Tų skyrių likvidavimą vykdys m'iestų ir apskričių savivaldybės.

ŠVIETIMO ĮSTAIGOS VADOVAUJASI NETARYBINIAIS ĮSTATYMAIS

Kaunas. VII. 4. ELTA. Švietimo įstaigos nuo 1941 m. liepos 1 d. vadovaujasi šiais įstatymais ir statutais bei jiems vykdyti taisyklėmis,

išleistais ligi 1940 m. birželio 15 d.:

- 1) Vytauto Didžiojo Universiteto statutu (Vyr. Žin. Nr. 591, eil. 4117),
- 2) Universitetų įstatymu (Vyr. Žin. Nr. 683, eil. 5078),
- 3) Pedagoginių institutų įstatymu (Vyr. Žin. Nr. 482, eil. 3370),
- 4) Konservatorijos statutu (Vyr. Žin. Nr. 404, eil. 2776),
- 5) Dauglės Mokyklų įstatymu (Vyr. Žin. Nr. 706, eil. 5459),
- 6) Mokytojų Seminarijų įstatymu (Vyr. Žin. Nr. 361, eil. 2464),
- 7) Vidurinių Mokyklų įstatymu (Vyr. Žin. Nr. 541, eil. 3759),
- 8) Žemesniųjų ir vidurinių specialiųjų mokyklų ir kursų įstatymu (Vyr. Žin. Nr. 4128),
- 9) Pradžios mokyklų įstatymu (Vyr. Žin. Nr. 541, eil. 3758) ir jo pakeitima's, paskelbtais ligi 1940 m. birželio 15 d.,
- 10) Vaikų darželių ir alkštelių įstatymu (Vyr. Žin. Nr. 544, eil. 3783).

ŽEMĖS ŪKIO MOKYKLŲ ATOSTOGOS

Žemesniųjų žemės ūkio ir namų ūkio mokyklų mokiniai nuo šių metų liepos mėn. 1 dienos laikomi atleistais atostogų.

SUMAŽĖS TEATRŲ SKAICIUS

Kaunas. VII. 4. ELTA. Nuo 1941 m. liepos 1 d. panaikinami šie teatrai: Kauno muzikinės komedijos, Kauno žydų dramos, Vilniaus lenkų dramos, Vilniaus lenkų muzikinės komedijos, Vilniaus jaunojo žiūrovo, Vilniaus žydų dramos, Vilniaus lietuvių, o taip pat ir valstybinis cirkas.

KIEK MOKA ŪKININKAI MT STOTIMS UŽ DARBĄ

MT Stotys ir MA Punktai iš ūkininkų ir naujakurių už žemės idirbinimą, žemės ūkio įrankių nuomojimą ir darbininkams už darbą ima šį atlyginimą:

Arimas ar kartojimas pūdyto MAP arkliais, įrankiais ir darbininkais už 1 ha žemės — 50 rub.

Darbininkams už darbo dieną — 10 rub.

Darbininkams už išarimą 1 ha žemės 20 rub.

Išnuomojimas ūkininkams ir naujakuriams žemės ūkio įrankių dienai: vienvagio plugo 2 rub., akėčių — 1 rub., kaupiko — 1 rub., spyruoklinių akėčių ar kultivatorių 2 rub.

Šių kainų laikosi visi MTS ir MAP vedėjai.

MTS VALDYBA

Tokio. VII. 4. E. Vakar valstybės taryba ratifikavo tarp Japonijos ir Prancūzijos, Japonijos Taijo ir Indokinijos pasirašytą paktą ir Japonijos ir prancūzų Indokinijos prekybos sutartį. Paktai pradeda galioti liepos 5 d. Mišrijoji sienos komisija Taijo ir prancūzų Indokinijos nustatyti susirinks liepos 12 d.

Smarkus žemės drebėjimas Amerikoje

BUENOS AIRES. VII-4. E. DNB praneša, kad visoje Andenonės srityje ketvirtadienį anksti rytą buvo jaučiamas smarkus ir pasikartojęs žemės drebėjimas. Iš visų šiaurės provincijų miestų pranešama, kad žemės drebėjimo metu buvo girdėti kurtus požeminis griausmas. Ypatinai daug baimės pergyveno San Juano provincijos gyventojai. Cau Ceto miestelyje dėl žemės drebėjimo sugriuvo apie 50 namų ir daugelis

Kaune įvedamos kortelės

KAUNO MIESTO BURMISTRO SKELBIMAS

1. Nuo 1941 m. liepos mėn. 7 dienos Kauno mieste įvedama kortelės ir pirkimo lapai kai kurioms maisto ir pramoninėms prekėms pirkti, būtent:

a) kortelės šioms prekėms pirkti: 1) duonai, 2) miltams, 3) kruopoms, 4) mėšai, 5) mėšos gaminiams, 6) sviestui, 7) riebalams, 8) kiaušiniams, 9) sūriui, 10) cukrui, 11) druskai, 12) miltui, 13) žibalui;

b) pirkimo lapai šioms prekėms pirkti:

1) odai, 2) odos ir gumos avalynei, 3) vilnioniams, pusvilnioniams, kilniniams, medvilniniams, lininiams audiniams ir jų vienietiniams dirbiniams, 4) drabužiams, 5) baltiniams, 6) viršutiniams ir apatiniams trikotažui ir kojiniams, 7) odinėms ir vilnonėms pirštinėms ir 8) kailiams ir jų dirbiniams.

2. Kortelės ir pirkimo lapai išduodami Kauno Miesto Savivaldybės rajoninėse namų valdytojų kontorose:

Kontora Nr.	Adresas	telef.
1.	Rotušės aikštė 9,	28253
2.	Vilniaus g-vė 33,	29443
3.	Lukšio g-vė 42,	22913
4.	Zamenhofo g. 6, bt. 20	28185
5.	Lukšio g-vė 8,	20578
6.	Druskininkų g-vė 4,	21847
7.	Prezidento g-vė 3,	27900
8.	Duonelaičio g-vė 55,	22704
9.	Laisvės al. 49,	29464
10.	Maironio g-vė 30,	26266
11.	Daukanto g-vė 5,	20024
12.	Mickevičiaus g. 20/b	23356
13.	Vienybės aikštė 15,	23356
14.	Mickevičiaus g-vė 12,	23356
15.	Gedimino g-vė 4,	23356
16.	Būgos g-vė 14, bt. 3,	21502
17.	Parodos g-vė 10,	25519
18.	Savanorių pr. 13A,	23658
19.	Malėtų g-vė 10/a,	23658
20.	Raudondv. g. 20, bt. 2,	23416
21.	Juozapavičiaus pr. 55,	23416
22.	Vaidoto g-vė 72,	23416

3. Kortelių ir pirkimo lapų išdavimo reikalu privačių namų savininkai ar valdytojai ir valstybinių bei nacionalizuotų namų valdytojai surašo šeimomis tam tikruose blankuose nuolatinius savo valdomų namų gyventojus. Sarašų blankai gaunami namų valdytojų kontorose nuo 1941 m. liepos 5 d. 6 val. ryto.

4. Sarašą namų savininkas ar valdytojas pristato savo rajono namų valdytojų konturai ir pagal tą sarašą gauna prekių pirkimo korteles namų gyventojams.

5. Prekių pirkimo kortelėse namų savininkas ar valdytojas įrašo šeimos galvos pavardę, vardą ir adresą, įteikia šeimos galvai ar kitam vyresniam šeimos nariui, paėmęs sarašą parašą, kad jis kortelės gavo, ir sarašą atiduoda namų valdytojų konturai.

6. Kortelės gyventojams turi būti išduotos iki 1941 m. liepos mėn. 6 d. 21 val.

7. Kortelės duodamos tik Kaune esantiems jo gyventojams, ir tik jie rašomi į sarašus (3—6 str.). Vėliau parvykusiems ar naujai apsigyvenusiems gyventojams jos duodamos papildomai.

8. Namų valdytojų kontorose šio mėn. 5 ir 6 d. veikia nuo 6 iki 21 val. 9. Už sarašuose duodamų žinių tikrą atsaką namų savininkas ar valdytojas ir šeimos galva ar kitas asmuo, teikias žinias vietoj šeimos galvos. Niekas neturi teisės imti kortelių daugiau kaip priklauso, jas perleisti kitam ar naudotis kortelėmis, kai asmuo yra išvykęs iš Kauno ilgiau kaip 1 savaitę.

10. Kiekvienas prekių pirkimo kortelių turėtojas savo kortelės įregistruoja pasirinktose atitinkamų prekių parduotuvėse, kuriose ketina nuolatos pirkti kortelėse pažymėtas prekes. Pagal parduotuvėje neįregistruotas prekių pirkimo kortelės prekės neparduodamos.

Reikalui esant, prekių pirkimo kortelės, jas išregistruvus vienoje parduotuvėje, gali būti įregistruotos tos pačios rūšies kitoje parduotuvėje.

11. Kortelės turėtojas savo kortelės turi saugoti, nes kortelių dublikatai pamestųjų vieton neduodami.

12. Prekių pirkimo lapai bus išduodami vėliau pagal reikalą, ir jiems šio skelbimo 5—9 str. netaikomi.

KAUNO MIESTO BURMISTRAS

Kaunas, 1941 m. liepos mėn. 4 d.

Pranešimai

SULAIKYTŲ KNYGŲ NEGALIMA NAIKINTI

Knygų, kurios buvo pristatytos į popieriaus ir kartono fabrikus sunaikinti, kaip uždraustos plauti, be Leidyklos žinios naikinti negalima. Visų fabrikų direktoriai, kurių žinioje tokių knygų yra, privalo jas laikyti sandėliuose kol bus galima patikrinti.

Kauno Leidykla

VISOMS APSKRICIŲ CENTRINIEMS TAUPOMOSIOMS KASOMS, APSKRICIŲ FINANSŲ SKYRIAMS IR VALSČIŲ FINANSŲ INSPEKTORIAMS

Ryšium su bolševikinės vidaus paskolos pasirašymo panaikinimu reikia neatidėliojant atlikti:

1. Surinkti grynų pinigai už išplatintas tarp gyventojų bolševikinės paskolos obligacijas, kurie šiuo metu dar yra pas valsčių finansų inspektorius arba pas įgaliotinius, tuojau turi būti įnešti į centr. taupomąją kasą.

2. Likusias neišplatintos bolševikinės paskolos obligacijos pas

valsčių finansų inspektorius arba pas įgaliotinius tuojau turi būti gražintos centriniams taupomosioms kasoms.

3. Įgaliotiniai drauge turi gražinti ir per valsčių finansų inspektorius bolševikinės paskolos platinimo reikalams paimtas kvitų knygeles formas Nr. 22.

4. Apie šio darbo eigą centrinės taupomosios kasos ir apskričių finansų skyriai informuoja Taupomųjų Valstybės Kasų Valdybą, Kaunas, Laisvės al. Nr. 68/70.

Taupomųjų Kasų Valdyba

20. VI pamestas portfelis Viliampolėj Tilžės—Panerių gatvių kampe su studijų knygele Nr. 15727 pavarde Jonas Baranauskas. Radėjas prašomas už atlyginimą gražinti šiuo adresu: Kaunas, Kėstučio g. 6, bt. 9. M. T.

Gallingioji Seselė, 8 m. birželio 24 d. Kėstučio g. 6 (pas sargą) per apsirikiimą paėmusi moterišką palta, prašoma gražinti šiuo adresu: Kaunas, Kėstučio g. 6, bt. 9. M. T.

KAUNO LOMBARDAS

Nemuno g. Nr. 2, telef. Nr. 25801 Praneša visuomenės žinia, kad nustatyta tvarka atlieka šias operacijas:

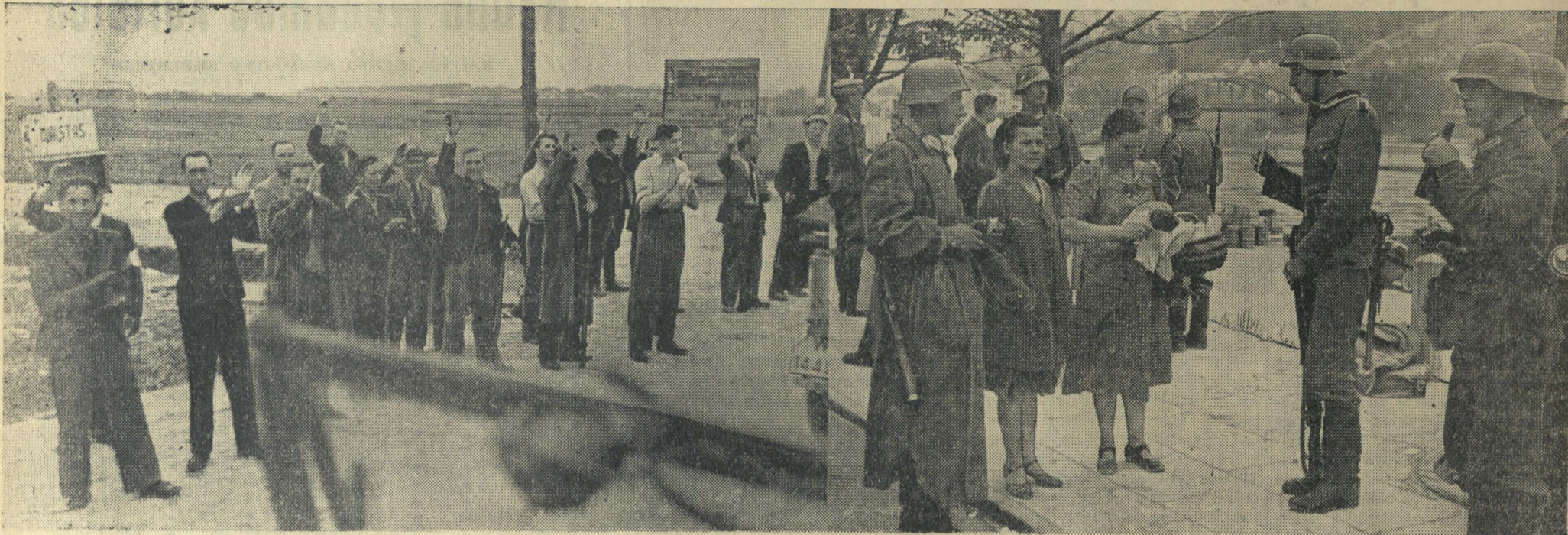
1) išduoda paskolas priimdami užstatu įvairų kilnojimąjį turtą, prekes, brangiuosius akmenis ir metalus;

2) priima saugoti įvairų kilnojimąjį turtą, prekes ir brangenybes;

Geromis sąlygomis priima parduoti komiso pagrindu įvairius daiktus bei prekes ir už tarpininkavimą ima palyginamai nedidelį mokestį.

Lombardo krautuvė, Laisvės Al. Nr. 61, telef. Nr. 24838 priiminėja komisan ir pardavinėja įvairius daiktus prieinamomis kainomis. Krautuvė atidaryta nuo 9 iki 13 val. ir nuo 15 iki 18 val.

Išvadavimo dienos Kaune

Kairėj — kauniečiai sveikina išgyjuojančią vokiečių kariuomenę. Dešinėj — kaunietės vaišina vokiečių karius

Maskva pirmomis karo dienomis

Anemiška Maskvos visuomenė. Ir ten tik „pratimai“. Mobilizuojamieji vyksta prisirašyti... į jau vokiečių užimtas sritis. Naivos propagandos aukos komandirų uniformomis... Oro desantų siaubas. Lietuvos žemėje

Į redakciją apsilankė vienas iš dešimties lietuvių, kurie prieš žygį į Rytus buvo įvairiais reikalais komandiruoti į Maskvą. Svečias papasakojo savo patirtus išpučius. Pasirodė, žmonės Maskvoj, kaip ir visoje Sovietų Rusijoje, yra taip užguiti ir nuvarginti, kad, prasidėjus karui, nebuvo galima pastebėti jokios reakcijos, nes niekas apie tai nekalba.

Nors radijas skelbė patriotinius mitingus, tačiau iš tikrųjų jokio patriotinio pakilimo, jokių demonstracijų nesimatė. Svarbiausias įvykis pirmąją karo dieną — krautuvų apgulimas.

Antra karo dieną žmonės puolė taupomąsias kasas; trečią dieną pinigai iš kasų jau nebebuvo išmokami, ir milicija sklaidė besirenkančius žmones.

Antrą karo naktį apie 3 val. Maskvoj jau buvo paskelbtas oro puolimo pavojus, kuris truko apie dvį valandas. Žmonės puolė į rūsius ir į požeminio traukinio (Metro) galerijas, tačiau tos pasirodė uždaros. Pavojui praėjus, paskelbta, kad buvo priešlėktuvinės gynybos pratimai. Tačiau reikia manyti, jog tai būta tikro vokiečių lėktuvų pavojaus, nes Maskvos komendantas buvo iš vakaro paskelbęs, kad sirenos tebus naudojamos oro pavojui. O tą naktį kaukė sirenos, šaudė artilerija ir skraidė lėktuvai.

Sekmadienį, pirmąją karo dieną, Rusijoje buvo paskelbta 1905—1918 m. gimusių vyrų mobilizacija. Tačiau ji vyko labai netvarkingai, Kai kurie karininkai, kurie į mobilizacijos vietas turėjo išvykti sekmadienį, iš Maskvos dar nebuvo išvažiavę trečiadienį. Mes, lietuviai, pasakojo svečias, galėjome sugrįžti į savo kraštą tik dėl mobilizacijos, nes Maskvos komendantui nurodėme, kad turime vykti į savo prirašymo vietas. Gavę leidimus, vienį per Minską, kiti per Daugpilį birželio 25 d. išvažiavome į savo tėvynę, visai nežinodami, kad tuo laiku Kaunas, Vilnius ir žymi Lietuvos dalis jau buvo vokiečių kariuomenės užimta. To, matyti, visai nežinojo nei Maskvos komendantas, nei karininkai. Tuo traukiniu, kuriuo važiavome į Daugpilį, vyko daugybė karininkų; vienį Panevėžį, kiti į Šiaulius, tretį į Ukmergę. Juokinga buvo klausyti jų kalbų. Vienas, pvz., vaikiškai samprotavo, kad su vokiečiais bus lengva kariauti; girdi rusų pėstininkai esą privertę bėgti vokiečių tankus. Mes, kurie per metus gerai pažinome komunistų tuščias pagyras, stebėjomės, kad akla melo auka

yra tapę net karininkai, kurie vyksta į frontą.

Kad tikrovė buvo kitokia, galima buvo pastebėti, artėjant prie Daugpilio: daugybė kariuomenės traukiniais ir keliais bėgo atgal. Buvo vežami sužeistieji. Prie pat Daugpilio rusų kariuomenė bėgo ne tik keliais, bet ir visais laukais. Ji buvo besivejančių vokiečių įbauginta. Kaip žmonės pasakojo, rusai siaubingai bijo vokiečių desantų, kuriuos jie tarėsi visur matą.

Ko verta bolševikiška nenugalimoji armija, propagandos apakinti karininkai, tur būt, įsitikino Daugpily. Čia jie sužinojo, kad kelio nebėra ne tik pirmyn, bet ir atgal į Maskvą. Į Rygą važiuoti taip pat nebebuvo galima ir traukinys su naiviais karininkais ėmė klajoti Leningrado link. Birželio 26 d. į Daugpilį mes atvykome 10 val. rytą, o 14 val. sužinojome, kad vokiečių daliniai užėmė Daugpilio stotį. Per Dauguvą tiltai vokiečiams atiteko sveiki, tačiau nenukentėjęs ir pats Daugpilis, jei komjaunuoliai ir žydai jo nebūtų specialiai padėginę. Šitaip jie elgėsi, kaip kely patyrėme, Zarasuose ir Jonavoje.

Daugpily mums teko išbūti apie parą. Teko matyti ir karo veiksmų, ypač ore. Kadangi Dauguvos tiltus vokiečiai paėmė sveikus, tai rusai juos norėjo subombarduoti bent iš lėktuvų. Tačiau tai jiems nepavyko, nes vokiečiai, kaip pasirodė, turi labai gerą priešlėktuvinę gynybą. Sakysim, atsikrenda šeši bolševikų bombonešiai, tačiau vokiečiai taip taikliai ima šaudyti, kad rusų lėktuvai ima kristi vienas po kito ir iš šešių tik du begrįžta atgal. Grįždami pėsti namo, apie Daugpilį numušę rusų lėktuvų matėme laukuose ir grioviuose.

Pakely tarp Zarasų ir Jonavos matėme daug raudonosios kariuomenės paliktų sunkvežimių, sunkiųjų pabūklų, tankų. Daugiausia visokių karinių reikmenų matyti išmėtyta ir sudaužyta netoli Jonavos. Žmonės pasakojo, kad čia dėl netvarkos bolševikų kariuomenės daliniai buvo net tarpusavy susišaudę.

Vienas maloniausių dalykų, susitikus su vokiečiais, buvo jų drausmė be formalizmo. Rusai per paprasčiausią tiltą kartais nepraleisdavo be leidimų, o vėliau, vokiečiams tą tiltą užėmus, būdavo galima praeiti laisvai. Pvz., Daugpily du mūsų kompanijos lietuviai buvo areštuoti gatvėj, kad neturėjo kažin kokio leidimo, o nuo Daugpilio iki Kauno ėjome ir važiavome savaitę ir per tą laiką nė vienas vokiečių kareivis nepaklau-

sė leidimo. Visur jie buvo draugiški, net cigarečių pasiūlydavo.

Pakely konstatavome, kad daug kur veikė partizanai. Tačiau daug jų ir nukentėjo. Rusai žūdė ir visai nekaltus žmones. Zarasuose mums pasakojo, kad buvo rasta nužudytųjų su išbadytomis akimis, su išpiaustytais liežuviais.

Aktyvistai aiškina vokiečių kariams Kauno miesto planą

Iš visos Lietuvos

AUKŠTADVARIS

Birželio 23 d., pirmadienį, 11 val. Aukštadvaryje pasirodė tautinė vėliava. Partizanai, ginkluoti tik 4 revolveriais, nuginklavo komunistus ir žydus. Tuoj buvo paimtos vietos įstaigos, sutvarkytos ir pradėjo veikti naujų rankų tvarkomos.

KAČERGINĖ

Atsitraukdamį bolševikai Kačerginėje sušaudė 3 partizanus: Daukšį, buvusį policininką, Linkevičių, buvusį tarnautoją ir Seniū-

na, ūkininką. Dar trys partizanai žuvo Zapyškio apylinkėse. Žuvę partizanai buvo iškilmingai palaidoti. Vokiečių kariuomenę Kačerginės gyventojai sutiko džiaugsmingai.

Gyvenimas Kačerginėje grįžta į normalias vėžes. Galima ir vasaroti.

VILKAVIŠKIS

Miestas nukentėjęs. Policija veikia. Paštas išlikęs. Nuo Žaliosios į Naumiestį ryšys yra.

Rusai dar naktį į sekmadienį pasienyje prie sustiprinimų maišė cementą ir dirbo kitokius darbus. Pradėjus skraidyti vokiečių lėktuvams, jie ėmė bėgti į darbo bazę paimti šautuvų. Atgal į darbovietę atvykti nespėjo.

PAMALDOS UŽ ZUVUSIUS VOKIEČIŲ IR LIETUVIŲ KARIUS BEI PARTIZANUS

Šiandie 9 val. Arkikatedroje buvo gedulingos pamaldos už Lietuvoje žuvusius vokiečių ir lietuvių karius ir partizanus. Iškilmingas pontifikalines pamaldas atlaikė ir žodį tarė J. E. vyskupas Brizgys. Lietuvos visuomenės vardu jis pareiškė užuojautą žuvusiems vokiečių ir lietuvių karių bei partizanų šeimoms. Paragino neužmiršti jų kapų. Pamaldose dalyvavo vokiečių armijos Kaune feldkomendantas gen. Pohl su didele vokiečių karininkų delegacija, gen. Raštikis, Kauno miesto burmistras, daug žymių lietuvių veikėjų ir daugybė kitų žmonių. Garbės sargybą sudarė Tautinio Darbo Apsaugos batalijono būrys.

Neaprašomo klaikumo vaizdai Lvove

BESITRAUKDAMI RAUDONIEJI BUDELIAI ŽIAURIAUSIAIS BŪDAIS ŽUDĖ IR KANKINO TŪKSTANČIUS Į KALĖJIMUS SUKIŠTŲ UKRAINŲ

Lvovas, VII. 4. ELTA. Išgyjavusi vokiečių kariuomenė, kaip jau buvo trumpai pranešta, Lvove atidengė klaikius nusikaltimus, kurių aukos buvo tūkstančiai ukrainiečių. Per padarytus apklausinėjimus nustatyti šitokie faktai: Jau pirmąją karo savaitę buvo atskirų baisių ukrainiečių kankinimų ir sumušimų. Praėjusios savaitės pabaigoje ir naktį į sekmadienį iš trijų miestų kalėjimų buvo paleisti nusikaltėliai, o gatvėse ir namuose buvo gaudomi ukrainiečiai ir be jokios priežasties kišami į kalėjimus. Čia arba kitose vietose, pavyzdžiui, GPU centre,

įvyko klaidžių išnektinimų, plakinimų ir kankinimų, kurių aukomis buvo ir vokiečių lakūnai. Skaičius sukištų į Lvovo kalėjimus ukrainiečių siekia tūkstančius.

Nustatyti tikrą skaičių nėra galima, kadangi kūnai nieko nelaukiant buvo sumetami į kameras, apliejami benzinu ir uždegami. Tokių įvykių

buvo ne tikai Lvove. Ir iš kitų miestų gauta žinių, kad nuo vokiečių kariuomenės bėgantieji sovietai panašiai elgėsi. Pavyzdžiui,

Sambore buvo išžudyta daugiau kaip 500 ukrainiečių.

DNB Krokuvos atstovas šią savaitę trečiadienį, vadinasi, po 60 valandų nuo šio miesto vokiečių kariuomenės užėmimo, turėjo progos apžiūrėti tą miestą, baisumų ir žmonių kančių vietą. Centrinėje gatvėje iš kalėjimų dar trečiadienį, net ir ketvirtadienį teberūko tiršti dūmai.

Čia degė nelaimingosios bolševikų sadizmo aukos — ukrainiečiai.

Iš gretimų pastatų dėl keliomis eilėmis sumestų lavonų kilo nepaprastas dvokimas. Dėl epidemijos pavojaus čia neleidžiama įeiti, ir ketvirtadienį į kalėjimo pusę vedančiose gatvėse buvo uždraustas susisiektis. Vis dėlto ukrainiečiai ir ukrainietės, norėdami sužinoti prieš kelias dienas dingusiųjų savo artimųjų

likimą, bandė įsiveržti į kalėjimą. Jiems nepamirštamą bus tos scenos, kurios įvyko GPU kalėjimo kieme, apsuptame tūkstančių nepaprastai susijaudinusių ukrainiečių. Čia bolševikai jau pirmąją karo savaitę nepaprastai nukankintus ukrainiečius pagaliau nušaudavo arba prieš vokiečių kariuomenės atėjimą tiesiog užkasdavo masiškai į didelę duobę. Vokiečiams atžygiavus, buvo atkasta šimtai lavonų, kuriuos bandyta indetifikuoti. Pasigailėjimo vertos aukos ištisomis eilėmis gulėjo kalėjimo kieme anų žemės. Iš jų sustingusių rankų ir kojų buvo galima spėti, kaip žiauriai jie buvo kankinami. Tame pačiame kalėjimo kieme buvo ir keturių vokiečių lakūnų lavonai. Tuos vokiečių lakūnus bolševikai nukankino pagal žydiškus papročius.

Tie žmogaus pavidalo žvėrys nukankino net ir nėščias moteris, iš kurių kūnų išpiovė embrijonus, prikaldami juos prie sienos.